

ARNHEM VOOR EEUWIG

Peter Bloemendaal

In de rubriek 'Arnhem voor Eeuw' beschrijft Peter Bloemendaal, oud-journalist van de Arnhemsche Courant aan de hand van een oude foto het leven in Arnhem in vroeger dagen. Deze keer de Groote Sociëteit.

▲ De Groote Sociëteit met het karakteristieke kettinghek in de Koningstraat in 1880. FOTO BRAINICK, GELDERS ARCHIEF NR. 1501-04 - 6227

Sloop van markant pand van de Groote Sociëteit aan de Koningstraat

In 1968 verloor Arnhem door de slopershamer een van de markantste gebouwen in de binnenstad: dat van de Groote Sociëteit aan de Koningstraat.

Het monumentale pand met het karakteristieke hek met kettingen opende in 1878 haar deuren en was een ontwerp van architect C. Muysken. De eerste steenlegging was in dat jaar op 11 maart 1878 door toenmalig burgemeester Mr. F.M.C. Pels Rijcken.

De Groote Sociëteit dateert al van 1763 - opgericht op 1 april dat jaar - en is daarmee de oudste sociëteit in de stad. Het was een Club voor Heeren. Dames waren er niet welkom. De club betrok het pand aan de Koningstraat in 1878.

Gedurende de Franse tijd in Nederland, van 1795 tot 1813, was de sociëteit noodgedwongen niet actief. Er zaten naar de mening van de Franse bezetters te veel Oranjegezinden bij deze club. Ook in de oorlogsjaren was de sociëteit gesloten: de Duitsers hadden het pand gevorderd.

De Groote Sociëteit is vandaag de dag nog steeds actief als plek van samenkomst voor de leden, tegenwoordig in een pand aan de Jansbuitensingel.

De mannenclub verhuisde in 1946 naar een villa aan de Jansbui-

tensingel, waarna de gemeente het leeg gekomen pand aan de Koningstraat betrok. Tussen 1946 en 1967 gebruikten verschillende afdelingen van de gemeentelijke secretarie het pand, waaronder de Burgerlijke Stand.

Uiteindelijk kreeg de Groote Sociëteit ook in het naoorlogse onderkomen te maken met de slopershamer. De oude villa aan de Jansbuitensingel werd gesloopt en er kwam een kantoorgebouw voor in de plaats. De club betrok daar in 1976 de begane grond en is daar nog steeds gevestigd. Het werd op 27 februari 1976 officieel geopend door toenmalig burgemeester Roelen, die ook lid was van de sociëteit.

De sloop van het pand aan de Koningstraat in 1968 kwam nadat het nieuwe gemeentehuis gereed was gekomen en de gemeente het gebouw aan de Koningstraat had ontruimd. Bij de sloop is de eerste steen uit 1878 overigens wel bewaard gebleven.

Op de opengevallen plek kwam nieuwbouw voor onder andere lunchroom Hoki Poki op de hoek met de Broerenstraat. De lunchroom sloot in 2014 de deuren: het complex werd ingrijpend verbouwd en voor Hoki Poki was geen plek meer.

▲ Het terras van Lunchroom Hoki Poki op de hoek Koningstraat-Broerenstraat in 1980. FOTO GELDERS ARCHIEF NR. 1524 - 4466

Schade is groot na inbraak bij DUNO

Een bijzonder onaangename verrassing voor voetbalvereniging DUNO gisterochtend: in de nacht van zaterdag op zondag werd de club uit Doorwerth slachtoffer van inbraak. De braakschade op sportpark De Waaienberg is groot.

Bram van Zundert

Doorwerth

Rond half drie 's nachts verschaften twee mannen zich toegang door de hoofdingang, zag voorzitter Richard Vacquier Droop op camerabeelden. Hij arriveerde gisterochtend als eerste op het sportpark aan de W.A. Scholtenlaan. Daar speelde de hoofdklasser zaterdagmiddag met 1-1 gelijk tegen Achilles Veen.

„Toen ik aankwam, zag ik de deur open staan”, vertelt Vacquier Droop. „Binnen zag ik alle rommel. Ze hebben deuren ingetrapt en kasten opengebroken. Maar er is heel weinig te halen bij ons, hoor. Ze hebben een paar zakken chips, snoep en de foaienpot meegenomen. Daar zat zo'n 100 euro in. Maar de schade voor ons is veel groter dan dat.”

De voorzitter schat de kosten voor reparaties tussen 800 en 1000 euro. „Ook de kleedkamerdeur hebben ze ingetrapt. Daar liggen normaal gesproken de hesjes en de ballen, maar gelukkig had de teammanager die in zijn auto liggen.”

DUNO heeft aangifte gedaan en foto's van camerabeelden van de daders via social media verspreid. „Jonge knapen lijken het me. Professionals ook: ze hadden plastic zakken om de schoenen om geen sporen achter te laten. Vandaag brengen we de beelden naar de politie.”

ARNHEM

Arnhem wil meer beschermde bomen op lijst

Het gemeentebestuur van Arnhem broedt op forse uitbreiding van de lijst van waardevolle bomen in de tuinen van huiseigenaren.

De gemeente houdt rekening met de aanwijzing van 1500 bomen waarvoor voortaan een kapverbod zal gelden. Wie toch een boom wil kappen, moet daarvoor een vergunning aanvragen.

Er komt ook een 'waardevolle bomenchecker' waarop de Arnhemmers zelf bomen kunnen aanmelden die het waard zijn om te behouden.

► Succesvolle Arnhemse neven

Güven zoekt meer plek

De Turkse supermarkt Güven aan de Honingkamp in de Arnhemse wijk Presikhaaf is in vijf jaar tijd explosief gegroeid. De zaak is te groot geworden voor de kleine winkelstrip in de buurt, vinden omwonenden.

Harry van der Ploeg

Arnhem

„We onderzoeken nu serieus opties om te verhuizen”, vertellen de ondernemers Taner en Tayfun Sarikaya. „Maar een andere plek vinden is moeilijk. We zijn eigenlijk de dupe van ons succes.”

Tayfun straalt trots en zelfvertrouwen uit als hij de vraag beantwoordt waar al dat succes vandaan komt. „Onze oosterse producten zijn uitstekend van kwaliteit maar ook scherp geprijsd. Dat merken mensen aan hun portemonnee. Daar willen ze best een eindje voor rijden. We hebben klanten uit heel Gelderland maar ook uit Duitsland. Vanaf de grens ben je hier zo.”

Tayfuns neef Taner stelt nuchter vast wat dit tot gevolg heeft: „We zijn helemaal uit onze jas gegroeid. Veel klanten betekent veel auto's in de wijk. Vooral op vrijdag en zaterdag is het topdrukte.”

Dat merkt de buurt ook. Vijftien omwonenden drongen in april 2020 bij de gemeente aan op sluiting van de drukke supermarkt. Voorzitter Bram Derix van bewonerscollectief De Stoere Houtman stelde vast dat Güven klanten trok van ver buiten de stad en de regio. Hij betoogde dat zo'n winkel aan de rand van een bedrijventerrein thuis

hoort, niet midden in een woonwijk. Omwonenden klaagden over het lawaai van winkelkarren, parkeeroverlast en het steeds vroeger opbouwen van de uitstalling buiten.

De lockdown op de horeca bracht nog een extra golf van klandizie op gang tijdens het begin van de coronapandemie, zoals bij alle supermarkten. „Er was geen houden meer aan”, vertelt Taner. Die extreme vloedgolf is na de versoepelingen in het coronabeleid wat gaan liggen. „Maar veel klanten die ons toen hebben gevonden, zijn gebleven”, benadrukt Tayfun.

De supermarkt ligt bij de gemeentelijke toezichthouders onder een vergrootglas. Drie wethouders buigen zich over de kwestie, zo blijkt uit antwoorden op kritische schriftelijke vragen van de Arnhemse Ouderen Partij over de aanpak van de overlast. De ODRA is verschillende keren langs geweest om geluidsmetingen te doen. Heren der zijn boetes uitgeschreven. De gemeente legde een dwangsom op van 5000 euro per overtreding nadat toezichthouders de vrachtwagens 's avonds achter de zaak zagen staan. 'Het is verboden om een groot voertuig in een woonwijk te parkeren', luidde de boodschap.

Onze klanten komen uit heel Gelderland en uit Duitsland

– Tayfun Sarikaya
– Ondernemer

▲ Projectleider Dick Klaassen (links) en vestigingsleider Rutger Hermans van Hoppenbrouwers Techniek in Arnhem. FOTO ROLF HENSEL